

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 2844/05
01.03.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Dragiše Slijepčevića, predsednika veća, Ljiljane Ivković-Jovanović, Slobodana Spasića, Snežane Andrejević i Slađane Nakić-Momirović, članova veća, u parnici tužioca AA, čiji je punomoćnik AB, advokat, protiv tužene BB, čiji je punomoćnik BV, advokat, i BG, advokat, radi utvrđenja ništavosti ugovora o doživotnom izdržavanju, odlučujući o reviziji tužene izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Sremskoj Mitrovici Gž. br. 926/05 od 21. 7. 2005. godine, u sednici održanoj dana 1. 3. 2006. godine, doneo je

P R E S U D U

PREINAČUJE SE presuda Okružnog suda u Sremskoj Mitrovici Gž. br. 926/05 od 21. 7. 2005. godine, tako što se žalba tužioca izjavljena protiv presude Opštinskog suda u Rumi P.br. 158/04 od 25. 4. 2005. godine ODBIJA kao NEOSNOVANA, i citirana prvostepena presuda POTVRĐUJE.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Rumi P.br. 158/04 od 25. 4. 2005. godine, stavom I izreke odbijen je tužbeni zahtev za utvrđenje ništavosti ugovora o doživotnom izdržavanju zaključenog dana 8. 8. 2003. godine između PP kao primaoca izdržavanja i tužene kao davaoca izdržavanja, overenog kod suda u Rumi pod P3. 172/03 od 8. 8. 2003. godine, kao i zahtev da se ½ dela nekretnine upisanih u z.k.ul.br. aa K.O. VV i to parcela br. bb izgrađeno građevinsko zemljište 04, 66 m2 na kome je sagrađena zgrada u VV, GG, smatra zaostavštinom sada pok. PP, i odbijen je zahtev za naknadu troškova parničnog postupka. Stavom II izreke obavezan je tužilac da tužilji naknadi troškove parničnog postupka od 36.000,00 dinara.

Pobijanom presudom Okružnog suda u Sremskoj Mitrovici Gž. br. 926/05 od 21. 7. 2005. godine žalba tužioca je uvažena, pa je presuda Opštinskog suda u Rumi preinačena i to tako što je zahtev tužioca usvojen u celosti i utvrđeno je da je ništav ugovor o doživotnom izdržavanju zaključen dana 8. 8. 2003. godine između BB, kao primaoca izdržavanja i tužene kao davaoca izdržavanja, overen kod Opštinskog suda u Rumi pod br. R3. 172/03 od 8. 8. 2003. godine i utvrđeno je da ½ dela nekretnina upisanih u zk.ul. aa K.O. VV parcela br. bb izgrađenog građevinsko zemljište od 4a i 56 m2 na kome je sagrađena kuća GG, smatra zaostavštinom sada pok. PP.

Protiv navedene drugostepene presude tužena je blagovremeno izjavila reviziju zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni sud je, na osnovu člana 403. ZPP "Sl. gl. RS" br.125/04 (ranije člana 386.ZPP), ispitao pobijanu presudu i našao :

Revizija je osnovana.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tužilac je rođeni brat sada pok. PP, a tužena je supruga pok. PP, sa kojim je živela u braku 49. godina. Pok. PP i tužena su zaključili 8.8.2003. godine dva ugovora o doživotnom izdržavanju sa istom sadržinom. Razlika u tim ugovorima je što je u jednom (spornom) ugovoru pok. PP, primalac izdržavanja, a tužilja davalac izdržavanja, a u drugom je tužena primalac izdržavanja, a pok. PP davalac izdržavanja. Prilikom zaključenja ugovora ugovorne stranke su, između ostalog, pred sudijom koja je sačinjavala zapisnik o zaključenju ugovora, izjavile da nemaju naslednike prvog naslednog reda, da žele da obezbede jedna drugu i da oni budu isključivi naslednici i vlasnici stambene zgrade GG čiji su bili suvlasnici u po ½ dela prema stanju u javnim knjigama, čiji je prenos za slučaj smrti ugovoren na davaoca izdržavanja. To isto su izjavili i advokatu koji je prethodno sačinio te ugovore. Spornim ugovorom davalac izdržavanja - tužena se obavezala da će se starati o pok. PP (negovati ga, obezbediti ishranu, higijenu lečenje i dr), a nakon smrti i sahraniti, a pok. PP se obavezao da će joj nakon svoje smrti ostaviti u nasleđe svoju ½ dela predmetne nepokretnosti. Nakon laboratorijske analize krvi sada pok. PP date 24. 9. 2003. godine, ugovarači su saznali da pok. PP boluje od leukemije, zbog čega se lečio na Klinici, gde je dana __ 2003. godine preminuo. U momentu sačinjavanja ugovora ugovarači su bili srčani bolesnici. Pok. PP se lošije osećao. O njemu je brinula tužena-obavljala je domaće poslove, presvlačila ga noću zbog preznojavanja, išla sa njim kod lekara. Oboje su bili u penziji i primali deviznu i dinarsku penziju, pa im u vreme zaključenja predmetnog ugovora nije bila neophodna pomoć trećih lica.

Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtev tužioca kao neosnovan, a drugostepeni sud je tu odluku preinačio i usvojio tužbeni zahtev kao osnovan.

Pre svega, na osnovu izjave advokata a zatim i sudije, koji su učestvovali u zaključenju predmetnog ugovora, drugostepeni sud je izveo zaključak da je volja ugovornih stranaka u vreme zaključenja ugovora bila da ½ dela

nepokretnosti – zgrade i zemljišta u VV koja je predmet obaveze pok. PP, primaoca izdržavanja, za slučaj njegove smrti, ostane drugom bračnom drugu. Ugovor su stranke, pošto nisu imale dece, zaključile u cilju izigravanja njihovih zakonskih nasljednika, a ne u cilju izdržavanja primaoca izdržavanja – pok. PP. Zato je drugostepeni sud našao da je ugovor zaključen suprotno članu 194. ZON-a, zbog čega je, u smislu člana 103. ZOO, ništav.

Vrhovni sud nalazi da je pobijanom odlukom drugostepenog suda pogrešno primenjeno materijalno pravo – odredbe člana 194. ZON-a i član 103. ZOO-a.

Pravilno je prvostepeni sud na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja izveo zaključak da sporni ugovor nije, u smislu člana 203. ZON-a, apsolutno ništav, pošto stranke u trenutku njegovog zaključenja nisu znale da pok. PP boluje od leukemije, već su za tu bolest saznale posle analize krvi pok. PP 24. 9. 2003. godine. Takođe, pravilan je zaključak prvostepenog suda da sporni ugovor nije zaključen u cilju izigravanja nasljednika jer su ugovorne stranke, s obzirom na svoje uslove života u dugogodišnjoj bračnoj zajednici u kojoj nisu imale dece, mogle da izdržavaju jedna drugu, što su, kako je utvrđeno, i činile. Ta tvrdnja tužbe nije potvrđena rezultatima postupka, jer iz utvrđenih činjenica proizilazi da je obaveza izdržavanja bila stvarno, a ne fiktivno ugovorena. Stoga je njihova volja u vreme zaključenja ugovora bila da izdržavaju jedna drugu. Na to ukazuje i činjenica da su istog dana ugovorne stranke zaključile dva ugovora iste sadržine, s tim što je u jednom (spornom) ugovoru tužena davalac izdržavanja, a pok. PP primalac izdržavanja, a u drugom ugovoru je primalac izdržavanja tužena, a pok. PP, davalac izdržavanja. To, pri utvrđenoj činjenici da stranke u vreme zaključenja ugovora nisu znale za bolest sada pok. Stjepana, ne ukazuje da je njihova volja bila da izigraju zakonske nasljednike iza smrti bilo kog od ugovarača. Ugovor o doživotnom izdržavanju zaključen između bračnih drugova nije protivan prinudnim propisima, javnom poretku ili dobrim običajima (čl. 103. stav 1. ZOO), niti je isključen u imovinskim odnosima između bračnih drugova u smislu čl. 326, 29. stav 1. i 30. Zakona o braku i porodičnim odnosima. Stoga nema pravnog osnova za zaključak da je sporni ugovor apsolutno ništav.

Pobijana presuda nije zahvaćena bitnom povredom odredbe iz čl. 361. stav 2. tačka 9. ZPP ("Sl. gl. RS" br. 125/04) ranije čl. 354. stav 2. tač. 11. ZPP, na koju revizijski sud pazi po službenoj dužnosti. Presuda sadrži sve što je potrebno da bi se mogla ispitati.

Ostali navodi revizije koji se odnose na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, prema odredbi člana 398. stav 2. ZPP- "Sl. gl. RS" br. 125/04 (ranije čl. 385. stav 3. ZPP), ne mogu biti razlog revizije.

Stoga je, Vrhovni sud preinačio drugostepenu presudu i odbio žalbu tužioca i potvrdio prvostepenu presudu.

Na osnovu člana 407. stav 1. sada važećeg ZPP- "Sl. gl. RS" br. 125/04, (ranije člana 395. stav 1. saveznog ZPP-a), Vrhovni sud je odlučio kao u izreci ove presude.

Predsednik veća-sudija,

Dragiša Slijepčević, s.r

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

mz